

Teet Pajū

18.10.07

Keskkonnaministeerium
Lääne- Virumaa Keskkonnateenistus
Kunderi 18,
44307 Rakvere

Teie 09.10.2007 nr 36-12-1/41054-3

Meie 15.10.2007 nr 8000-14/815

Kaaskiri

Palume kooskõlastada AS Tallegg Kaarma farmi ümberehitamise ja tegevuse keskkonnamõju hindamise täiendatud programm.

Lisa: AS Tallegg Kaarma farmi ümberehitamise ja tegevuse keskkonnamõju hindamise programm (13 lehel).

Lugupidamisega

Jüri Kuuskaru
Juhatuse liige

Siret Sõmer
50 83 706

SAADUD
Lääne-Virumaa
Keskkonnateenistus
"18" 10 2007
Nr. 36-12-1/41054-4

AS Tallegg
Saha tee 18, Loo
74201 Harjumaa
Estonia

Tel +372 610 7012
Faks +372 610 7060
tallegg@tallegg.ee
www.tallegg.ee

Reg. nr. 10017668
a/a 10002037166002
Eesti Ühispank, kood 401

**AS TALLEGG KAARMA FARMI
ÜMBEREHITAMINE JA TEGEVUS**

**KESKKONNAMÕJU HINDAMISE
PROGRAMM**

Estonian, Latvian & Lithuanian Environment

AS TALLEGG KAARMA FARMI ÜMBEREHITAMISE JA TEGEVUSE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROGRAMM

Heakskiitmiseks

Keskkonnamõju hindamise ulatus

Keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) objekt on Lääne-Virumaal, Väike-Maarja vallas, Ebavere külas asuv lindlakompleks katastriüksusel 92702:004:0066.

Objekti arendaja on AS TALLEGG. Arenduse eesmärk on kasutusele võtta olemasolev, kuid tühjana seisev Kaarma broilerifarmikompleks. Kasutusele võtmiseks tuleb lindla remontida ja ümber ehitada, et see vastaks tänapäevastele hügieeni-, linnukasvatuse- ning keskkonnanõuetele. Keskkonnamõju hindamine algatati mahule 176 000 broilerit 8 lindlas. Broilerifarmi maksimaalseks mahuks on 8 lindlas kokku 272 000 broilerit.

Lõppeesmärgi saavutamiseks on arenduse käigus kavandatud järgmised tegevused:

- Koostatakse lindlate projekt broilerite pidamiseks.
- Viiakse läbi lindla ehituse ja tegevuse keskkonnamõju hindamine.
- Valmistatakse olemasolevad lindlad ja territoorium ette ümberehituseks.
- Olemasolevad lindlad ehitatakse ümber.
 - Kinnistul asuvate hoonete arv (kokku 8 kanalit) ja nende asend jäävad samaks.
 - Sisseseade saab olema täielikult uus: installeeritakse kaasaegsed seadmed, sh söötis- ja jootiseseadmed, ventilatsiooniseadmed jne.
 - Rajatakse uued vee- ja kanalisatsioonitrassid.
 - Rajatakse uus küttegaasitorustik.
 - Korrastatakse farmi ümbrus.
- Võetakse lindlad kasutusse.

Kavandatava farmikompleksi aluse maa maakasutus on määratletud kui tootmismaa, seega kasutusotstarvet muuta ei ole vaja.

Keskkonnamõju hindamine on algatatud Väike-Maarja Vallavalitsuse 30.01.2007.a. korraldusega nr 41. Algamise aluseks on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (RT I 2005, 15, 87; 2006, 58, 439; 2007, 25, 131) (edaspidi KMH ja KKJSs) § 6 lõike 1 punkt 27.

Keskkonnamõju hindamise viib läbi Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE) Toomas Pallo'le kuuluva KMH isikulitsentsi alusel. Keskkonnamõju hindamise osapoolte andmed on esitatud programmi 5. peatükis.

Kuna tegemist on sisuliselt linnufarmiga olemasoleval kinnistul Ebaveres ja olemasolevate lindlatega, kus juba varem on kanu peetud ning arendaja soovib farmi selle kunagisel eesmärgil kasutusele võtta, siis teisi asukoha alternatiive ei hinnata. Hinnatakse tehnoloogilisi alternatiive lähtudes arendaja kavadest, parima võimaliku tehnika kirjeldusest ja ehitusprojektist ja/või tööjoonistest.

Keskkonnamõju hindamise peamiseks eesmärgiks on hinnata Kaarma broilerifarmi kavandatava arendustegevusega seotud negatiivseid ja võimalikke positiivseid keskkonnamõjusid. Arendajale ja otsustajale esitatakse ettepanekud negatiivsete mõjude vähendamiseks ning positiivsete mõjude suurendamiseks.

1. Keskkonnamõju hindamise eesmärk ja KMH ajakava

1.1 Keskkonnamõju hindamise õiguslik alus

Keskkonnamõju hindamine on algatatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (RT I 2005, 15, 87; 2006, 58, 439; 2007, 25, 131) § 6 lõike 1 punkt 27 alusel.

Nimetatud KMH ja KKJSs alusel on niisuguse linnufarmi püstitamine, kus saab kasvatada rohkem kui 85 000 broilerit, olulise keskkonnamõjuga tegevus, millele tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine. Seega, on Kaarma linnu kasutusele võtmiseks vajalik keskkonnamõju hindamine, kuna mõlemad mahud nii 176 000 kui ka 272 000 lindu, ületab KMH ja KKJSs toodud 85 000 broileri künniskoguse.

1.2 Keskkonnamõju hindamise algatamine

Tuginedes KMH ja KKJSs algatas Väike-Maarja Vallavalitsus 30.01.2007.a. korraldusega nr 41 keskkonnamõju hindamise.

1.3 Keskkonnamõju hindamise eesmärk

Kaarma broilerifarmi keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on:

- hinnata farmi ümberehitamiseks vajalike tegevuste keskkonnamõju;
- hinnata broilerifarmi keskkonnamõjusid;
- hinnata farmi sulgemise keskkonnamõju;
- ennustada võimalikke muutusi keskkonnale, sealjuures nii positiivseid kui negatiivseid;
- välja pakkuda negatiivsete mõjude vältimise ning leevendamise võimalusi ja positiivsete mõjude suurendamise võimalusi;
- esitada soovitused keskkonna- ja seireõuete seadmiseks, et kontrollida ja minimeerida linnufarmi tegevusest tulenevat negatiivset keskkonnamõju.

Üldisemateks eesmärkideks on keskkonnamõju hindamise abil tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut.

1.4 Keskkonnamõju hindamise ajakava

Keskkonnamõju hindamiseks on arendaja pöördunud keskkonnakonsultatsioonifirma ELLE poole. ELLEs omab KMH litsentsi Toomas Pallo (litsents nr 0090), kes on ühtlasi ka juhtekspert.

Juhteksperdi juhtimisel koostab töörühm, kes koosneb peamiselt AS Tallegg tehnilistest ekspertidest, AS Tallegg poolt palgatud ehitusekspertidest ja ELLE keskkonnaekspertidest, keskkonnamõju hindamise aruande.

Keskkonnamõju hindamiseks küsitakse taustinformatsiooni asjaomastelt ametkondadelt, sealhulgas vähemalt Väike-Maarja Vallavalitsusest ning Lääne-Virumaa keskkonnateenistusest. KMH protsessi saavad sekkuda ja aruannet täiendada ka oma põhjendatud soovitude, ettepanekute ja kommentaaridega kõik huvipooled, kes tunnevad, et nende huvisid võib farmikompleksi ümberehitus broilerifarmiks ja broilerifarmi tegevus ning sulgemine mõjutada, vähemalt keskkonnamõju hindamise programmi avalikustamisel, hindamise protsessis ja aruande avalikustamise käigus.

Kirjalike soovitude, täienduste ja ettepanekutega tuleb pöörduda KMH osapoolte poole.

Tabel 1 Kaarma farmi KMH läbi viimise ja tulemuste avalikustamise eeldatav ajakava 2007-2008

Tegevus, põhivastutaja /läbiviija									Märkused
	juuni	juuli	august	september	oktoober	november	detsember	jaanuar	
KMH programmi koostamine Ekspert konsulteerides arendaja, otsustaja ja järelevalvajaga									
KMH programmi avalik väljapanek Otsustaja									
KMH programmi arutelu avalik koosolek Arendaja									
Tehtud ettepanekutega arvestamine ja põhjendatud mitteamustamine, KMH programmi täiendamine Arendaja ja ekspert									
KMH programmi heaks kiitmine järelevalvaja									Kuni 30 päeva jooksul dokumentide saamisest
KMH aruande koostamine Ekspert koostöös arendaja ja tema poolt palgatud isikutega									
KMH aruande avalik väljapanek Arendaja esitab aruande									
KMH aruande arutelu avalikul koosolekul									
Aruandele tehtud ettepanekute arvestamine / põhjendatud mitteamustamine Arendaja ja ekspert									
Avaliku arutelu läbinud ja ettepanekutega täiendatud aruande koos lisadega, esitab arendaja vähemalt kahes eksemplaris järelevalvajale, Lääne- Virumaa keskkonnateenistusele heakskiitmiseks ja keskkonnanõuete seadmiseks									
Aruande heaks kiitmine Sõltub järelevalvajast									Kuni 30 päeva jooksul dokumentide (aruande saamisest)

2. Kavandatava tegevuse eesmärk ja selle reaalsed alternatiivid

AS Tallegg soovib olemasoleva, kasutusest väljasoleva broilerifarmi rekonstrueerida broilerifarmiks, mis vastaks tänapäevastele keskkonna-, hügieeni- ja veterinaarõuetele. Kokku on territooriumil 8 kanalit (vt asukoht joonis 1). Olemasolevate kanalate olulisi mahte ja ehituslikke konstruktsioone ei muudeta, vajadusel püstitakse uued vaheseinad ja uuendatakse katusekatted.

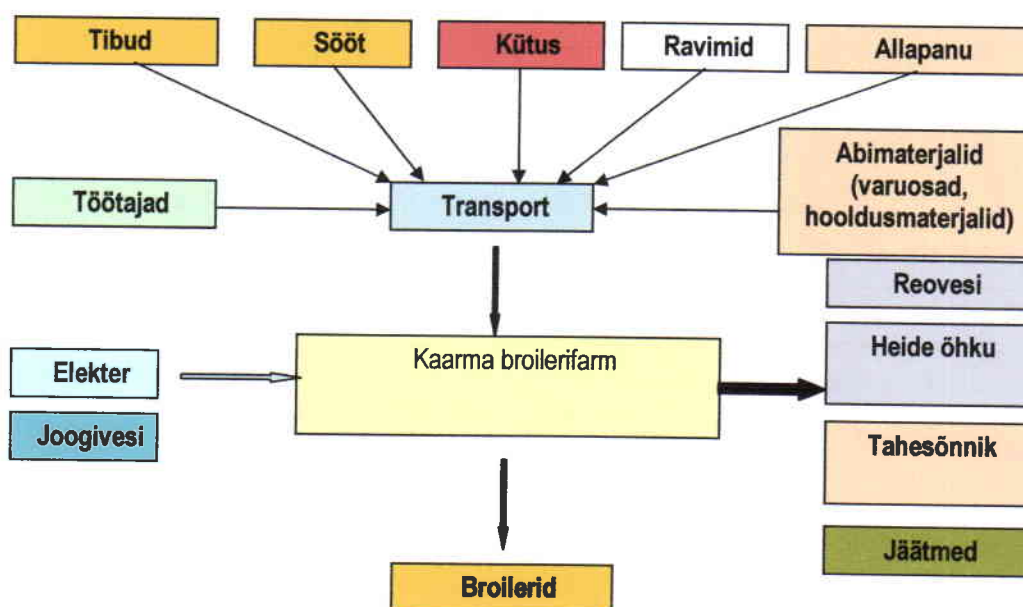

Pilt 1. Vaade Kaarma farmile idast. Foto: ELLE.

Täielikult sisustatakse linnlad uue sisseseadega:

- installeeritakse uus tehnoloogiline seadmestik,
- ventilatsioon,
- elektripaigaldised,
- rajatakse uued vee- ja kanalisatsioonitrassid,
- lisaks rajatakse küttegaasitorustik.

Rekonstrueeritav farm saab olema tänapäevane, parima võimaliku tehnika nõuetele vastav broilerifarm. Broilereid peetakse vabapidamisel.

Joonis 1 Tehnoloogiline skeem.

Broilereid peetakse tsüklikena. Tibud tuuakse Kaarma farmi AS Tallegg sugulinnufarmist. Tänapäevaseid hügieenitingimusi järgides toimivad sugulinnufarmid *all in – all out* süsteemis (kõik lindlad täidetakse noorlindudega üheaegselt ning tsükli lõpus tühjendatakse korraga kõik lindlad ja suunatakse linnud tapale), lindla puhastatakse ja vajadusel viiakse läbi hooldus- ning remonttööd enne uue tsükli algust.

Sööt, ravimid ja allapanu tuuakse farmi veokitega. Kohapeal ladustatavad kogused minimeeritakse.

Veevõtuks ja reovee ärajuhtimiseks on pöördutud kohaliku vee-ettevõtte OÜ Pandivere Vesi poole, et liituda Väike-Maarja ühisveevärgi- ja ühiskanalisatsioonivõrguga. Kavandatava tegevuse kinnistuga põhjas piirneval katastriüksusel 92702:004:0010, asuvad OÜ Pandivere Vesi poolt hallatavad joogivee puurkaev ja reovee pumpla. Kava kohaselt saadakse kogu vajaminev vesi (peamiselt jootmisvesi, sest tänapäeval kulub vett puhastamiseks vähe) ühisveevärgist ja juhitakse tekkiv reovesi ühiskanalisatsiooni.

Sademevee kogumist ja ärajuhtimist hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus.

Lindlaid ventileeritakse sundventilatsiooniga, ventilatsiooni tehniline lahendus selgub projekteerimise käigus ning ventilatsiooniga välisõhku suunatavate saasteainete kogused ning nende hajumine ümbruskonnas hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus. Samuti selgub projekteerimise käigus lisakütte vajadus ning soojusenergia tootmise viis. Vajadusel (kui kütmine toimub muul viisil, kui elektriküttega) hinnatakse soojusenergia tootmise ja kasutamise mõju keskkonnale.

Sõnniku hoidmiseks spetsiaalseid rajatisi ei kavandata. Tekkiv sõnnik koguneb tsükli vältel farmi ja eemaldatakse tsükli lõpus. Edasiseks käituseks antakse sõnnik üle lepinguga kahele ettevõtjale – OÜ Hannora ja OÜ Voore Farm, kes vastutavad sõnniku nõuetekohase käitlemise eest väljaspool Kaarma farmi territooriumi.

Nii arendaja kui ekspert on teadlikud, et peamised kavandatava arendustegevusega kaasnevad tagajärjed on:

- Sõnnikukäitlusest (sõnniku teke ja laotamine) tulenev keskkonnamõju, sh mõju välisõhule,

- Vee tarbimisest tulenev keskkonnamõju,
- Reovee tekkest tulenev keskkonnamõju,
- Jäätmekäitlusest tulenev keskkonnamõju,
- Ehitustööde läbiviimise käigus tekkiv ajutise iseloomuga keskkonnamõju,
- Võimalike avariolukordade keskkonnamõju.

Nende ja ka teiste vähem oluliste mõjude ulatust, olulisust ning negatiivsete mõjude leevendamise võimalusi hinnatakse ja käsitletakse keskkonnamõju hindamise aruandes.

Tegevuste reaalseid alternatiive on kolm. Esiteks olukord, kus kavandatavat arendustegevust läbi ei viida ning lindlaid kasutusele ei võeta. Tegemist on nn 0 alternatiiviga.

Teiseks olukord, kus rekonstrueeritakse olemasolevad lindlad kaasaegseks broilerifarmiks. Kuna tegemist on ümberehitamisega, siis asukoha alternatiive ei hinnata ja keskendutakse tehnoloogiliste alternatiivide hindamisele. Lindude arv on 176 000 ning aastane käive umbes 1 056 000 lindu.

Kolmandaks olukord, kus kavandatava tegevuse eesmärk on sama, mis eelmise alternatiivi puhul, kuid maht erinev. Hinnatakse lindla maksimaalsest mahutavusest tuleneda võivat keskkonnamõju. Lindlad mahutavad maksimaalselt 272 000 broilerit. Selline lindude arv on optimaalne nii hoonete suuruse, linnukasvatustehnoloogia kui ka majandusliku tasuvuse seisukohalt.

Joonis 2. Kaarma farmi asukoht kaardil, kinnistu piirid esitatud punase joonega. Maa-amet 2007.

Tegevusega ei kaasne eeldatavasti piiriülest keskkonnamõju.

3. Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide hindamise sisu

Kuna tegevuse eesmärgiks on endise broilerifarmi ümberehitamine kaasaegseks broilerifarmiks ja keskkonnamõju hindamise eesmärgiks ehitustegevuse ja ümberehitatud farmi mõju hindamine keskkonnale, siis keskkonnamõju hindamise puhul ei hinnata erinevaid asukoha alternatiive. Arvestatakse tehnoloogiliste alternatiividega. Arutluse all on kolm alternatiivi:

- „Nullalternatiiv“
- „Ümberehitatud farm mahuga 176 000 broilerit“
- „Ümberehitatud farm mahuga 272 000 broilerit“.

3.1 „Nullalternatiiv“

Nullalternatiiviks on olukord, kus arendaja poolt kavandatud tegevusi läbi ei viida ja endise Kaarma broilerikasvatuse hoonete seisund ei muutu. Hetkel seisavad farmihooned kasutuseta. Sisuliselt on nullalternatiivi puhul tegemist olemasoleva olukorraga ning selle kirjeldusega.

Pilt 2 Vaade Kaarma farmi lindlatele lõunast. Foto: ELLE.

Nullalternatiivi kirjelduse osaks on olemasoleva territooriumi ja selle asuvate rajatiste seisundi hinnang.

Seejuures lähtutakse teadmisest, et Kaarma farm on olnud linnufarm. Praegu on kanala tühi. Hooned on suhteliselt heas seisundis ja valdavalt terved (Pilt 2). Esialgsele kinnistu ülevaatusel avastati, et territooriumi kõige lõunapoolsemas osas, lindlate taga oleval täidetud alal on oletatavasti pärast lindlate töö peatamist põletatud autorehve ja elektrikaablite isolatsiooni (Pilt 3).

Pilt 3 Täidetud ala kinnistu lõunaosas. Foto: ELLE

Samas aga ei peeta vajalikuks käesoleva keskkonnamõju hindamise raames teostada täiendavaid pinnase- ja põhjavee uuringuid, sest eeldatavasti on peamine negatiivne mõju keskkonnale juba toimunud. Selleks on jäätmete põletamisel välisõhku paisatud saasteained.

3.2 „Farmikompleksi ümberehitamise alternatiivid“

Teine ja kolmas alternatiiv erinevad üksteisest ainult tegevuse mahu poolest. Nii asukoht kui ka kavandatav tehnoloogia on sama. Teise alternatiivi puhul on hinnatava tegevuse mahuks 176 000 broilerit, kolmanda alternatiivi puhul aga 272 000 broilerit.

Keskkonnamõju hindamisel analüüsitakse farmi ümberehitamisel ehitustegevusega ja farmi tegutsemisega kaasnevat mõju keskkonnale.

Hinnang toob välja ehitamise ja farmi kasutamise seotud keskkonnariskid ja nende leevendamise võimalused. Hinnatakse rekonstrueeritava farmi mõju keskkonnale etteantud maa-ala piires ja selle lähiehitises, ulatuses, kus farmi mõju on tuntav.

Käitise tegevuse mõjupiirkonnaks loetakse kõrgeima õhusaasteallika 50-kordset kõrgust maapinnast. Lähtudes asjaolust, et farmihoonete ventilatsioonikorstnad on maapinnast eeldatavalt 10...12 meetri kõrgusel, on arvestuslik mõjupiirkond 500...600 meetrit. Täpsem mõjupiirkond selgub mõju hindamise käigus saasteainete hajumise arvutimodelleerimise tulemusena.

Esitatakse tehnika võrdlus parima võimaliku tehnikaga. Farmi kavandatavast suurusel lähtudes – kavandatud broilerifarm ületab saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise seaduses toodud künniskoguse (kohti on rohkem kui 40 000 linnule) – vajab farm tegevuse alustamiseks keskkonnakompleksluba. Sellest tulenevalt taotletakse enne tegevuse alustamist Kaarma farmi käitisele keskkonnakompleksluba. Võrdlus parima võimaliku tehnikaga annab teavet kavandatava käitise kohta ka keskkonnakompleksloa väljastajale.